

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 85/2022-71

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného prof. JUDr. Tomášom Strémym, PhD., Mostová 2, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 3To/143/2020 zo 16. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

2. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky **u k l a d á** povinnosť zaplatiť trovy ustanoveného právneho zástupcu v sume **727,31 eur** na jeho účet [REDACTED] [REDACTED] vedený vo [REDACTED], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. apríla 2021, doplnenou 23. marca 2022, domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na zákaz mučenia, krutého, neľudského, ponižujúceho zaobchádzania a trestu podľa čl. 16 ods. 2, na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2, na ochranu listového tajomstva podľa čl. 22 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na zákaz mučenia podľa čl. 3, na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, na výsluch svedkov podľa čl. 6 ods. 3 písm. d), na uloženie trestu výlučne na základe zákona podľa čl. 7 ods. 1, na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Sťažovateľ navrhol, aby sa ÚVTOS a ÚVV zdržal neoprávnených zásahov do jeho základných práv a aby mu ústavný súd priznal náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 85/2022 z 10. februára 2022 sťažovateľovi v konaní pred ústavným súdom ustanovil za právneho zástupcu advokáta prof. JUDr. Tomáša Strémyho, PhD., Mostová 2, Bratislava.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T/91/2019 z 12. júna 2020 uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona (ďalej len „TZ“) s poukazom na § 139 ods. 1 písm. h) TZ s použitím § 128 ods. 1 TZ a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) TZ s poukazom na § 139 ods. 1 písm. h) TZ s použitím § 128 ods. 1 TZ na tom skutkovom základe, že sťažovateľ bol na oddelení cudzineckej polície Policajného zboru v Dunajskej Strede oboznámený pracovníčkou (poškodenou), že mu nebude vydaný doklad o voľnom pohybe v rámci schengenského priestoru, pretože o jeho žiadosti ešte nebolo rozhodnuté odvolacím orgánom. Po tomto oznámení mal sťažovateľ poškodenej lámovou slovenčinou oznámiť, že doklad potrebuje, pretože má v Nemecku biznis a banka mu nevydá peniaze na kúpu auta. Rovnako mal poškodenej povedať, že „6 dní ty doklad“, na čo mu pracovníčka uviedla, že mu príslušný doklad nemôže vydať. Sťažovateľ mal následne poškodenej povedať: „ja benzín, ty veľký problém, ty nedáš doklad, ty big problém.“ Sťažovateľ bol riadiacim príslušníkom Policajného zboru [REDAKOVANÉ] (poškodeným) vykázaný z budovy, kde následne začal kričať: „ty si kokot, ty si rasistický kokot“, pričom mal poškodenej znovu zopakovať: „6 dní ty big problém.“ Za tento skutok bol sťažovateľovi uložený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov.

4. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré krajský súd namietaným uznesením zamietol ako nedôvodné s odôvodnením, že okresný súd vykonal dôkazy potrebné pre objektívne a zákonné rozhodnutie a dospel k správnej závere o vine sťažovateľa.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ namietal neprehľadnosť súdnych spisov, nedostatočný výkon tlmočníka počas súdneho konania, nesprávne zaznamenanie priebehu vecí, jeho odpovede; nezaslanie zvukových nahrávok, o ktoré žiadal, nepredvolanie svedkov, nepripustenie k záverečnej reči a prítomnosť trestu.

III.

Postup v konaní

6. V rozhodnutí o prijatí veci na ďalšie konanie (III. ÚS 85/2022 z 12. apríla 2022) bola ústavná sťažnosť vo vzťahu k namietanému rozsudku okresného súdu odmietnutá z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie a vo vzťahu k postupu ÚVV a ÚVTOS pre jej neprípustnosť. Ďalší procesný postup bol preto zameraný iba voči namietanému uzneseniu krajského súdu.

7. Podľa § 56 ods. 6 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd doručil ústavnú sťažnosť účastníkom konania na vyjadrenie.

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

8. Krajský súd odkázal na odôvodnenie svojho namietaného uznesenia. V časti odôvodnenia namietaného uznesenia vo vzťahu k výpovediam svedkov krajský súd rozviedol svoje právne úvahy o vierohodnosti, resp. nevierohodnosti týchto svedeckých výpovedí. Krajský súd je toho názoru, že na základe vykonaného dokazovania je zrejmé, že skutky opísané v skutkovej vete výroku o vine sa stali, a rovnako je toho názoru, že ich spáchal sťažovateľ. V závere krajský súd dodal, že sťažovateľ nevyužil všetky opravne prostriedky (dovolanie).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa vychádzal ústavný súd z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv vyplývajúcich z ústavy a práv, ktoré sú zakotvené v dohovore, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučnou úlohou ústavného súdu. Táto úloha predstavuje úlohu každého orgánu verejnej moci v rámci jemu zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré participujú na ochrane ústavnosti. Ako vyplýva z ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu, kontrapozičný záver by predstavoval denegáciu princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. napr. I. ÚS 139/2021, III. ÚS 149/04, III. ÚS 369/2021, IV. ÚS 135/05, IV. ÚS 407/2021, IV. ÚS 594/2021).

10. V nadväznosti na uvedené ústavný súd sťažovateľovi podľa čl. 127 ods. 1 ústavy opakovane pripomína a akcentuje, že princíp subsidiarity jeho právomoci je ústavným príkazom pre každú osobu v právnom slova zmysle. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá z procesnej pozície sťažovateľa namieta pred ústavným súdom porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o právnu ochranu najskôr ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza uplatneniu (realizácii) právomoci ústavného súdu (I. ÚS 178/04, I. ÚS 175/2014, II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, IV. ÚS 380/04).

11. Vychádzajúc z princípu subsidiarity, ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť, že ak zákon o ústavnom súde podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práv, o to viac je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (III. ÚS 1/04). Sťažovateľ nemá na výber, ktorý z existujúcich systémov ochrany práv využije, ale je povinný postupovať od ochrany poskytovanej inými orgánmi verejnej moci smerom k justičnej ochrane poskytovanej ústavným súdom. Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpal všetky dostupné právne prostriedky súdnej, prípadne aj inej právnej ochrany jeho základného práva a pri ich uplatnení nie je úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva ústavnou sťažnosťou adresovanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 178/2011, III. ÚS 703/2017, IV. ÚS 193/2010, IV. ÚS 453/2011).

12. Ústavný súd mohol ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť už v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti, pretože sťažnostné dôvody spadali pod dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len „TP“), no vec prijal a vyčkal na vyjadrenie krajského súdu. Po jeho preskúmaní sa utvrdil vo svojom pôvodnom názore, že ústavnej sťažnosti nie je možné vyhovieť a treba ju odmietnuť, pretože sťažovateľ nevyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii, a meritórnym rozhodnutím by sa porušila zásada subsidiarity.

13. Ústavný súd nie je v procesnoprávných okolnostiach prípadu oprávnený preskúmať namietané uznesenie krajského súdu vo vzťahu k námietkam sťažovateľa týkajúcim sa prísnosti jemu uloženého trestu, nedostatočného výkonu tlmočníka počas súdneho konania, nepripustenia k záverečnej reči, nesprávneho zaznamenania priebehu vecí, jeho odpovede, nepredvolania svedkov a nezaslania zvukových nahrávok. Tieto námietky sťažovateľa sú procesnoprávného charakteru, ktoré je oprávnený primárne skúmať Najvyšší súd Slovenskej republiky v dovolacom konaní a až po jeho (dovolacom) prieskume by prichádzala do úvahy právomoc ústavného súdu.

14. Ústavný súd vlastným šetrením zistil, že sťažovateľ proti namietanému uzneseniu krajského súdu podal dovolanie, v ktorom však namieta nesprávne právne posúdenie veci [§ 371 ods. 1 písm. i) TP], ktoré najvyšší súd uznesením č. k. 2Tdo/95/2021 z 27. júla 2022 odmietol. Sťažnostná argumentácia, na ktorú sťažovateľ v preskúmvanej ústavnej sťažnosti poukázal, sa dotýka aj iných dovolacích dôvodov [§ 371 ods. 1 písm. c) a h) TP], ktoré v podanom dovolaní neuplatnil a ktoré stále môže v lehote podľa § 370 ods. 1 TP uplatniť. Inými slovami, nie je vylúčené, že k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho práv došlo, no preskúmanie namietaného porušenia patrí najprv do právomoci najvyššieho súdu, ak sťažovateľ využije dovolanie. Zmenu procesnoprávnej situácie sťažovateľa nezmenilo ani doplnenie ústavnej sťažnosti doručené ústavnému súdu 8. augusta 2022, v ktorom doplnil ústavnú sťažnosť o formulácie procesnoprávných pochybení odporcov, na ktorých prieskum rovnako dopadá primárne právomoc najvyššieho súdu, ak sťažovateľ v budúcnosti vyčerpá dovolanie vo vzťahu k týmto namietaným porušeniam. Ústavný súd bol viazaný rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde) vrátane označenia súdov, proti ktorým ústavná sťažnosť smeruje. Týmto uznesením, berúc do úvahy už spomínaný princíp subsidiarity, nie je dotknuté právo sťažovateľa pri splnení zákonných podmienok (vrátane dvojmesačnej lehoty) uplatniť svoje prípadné práva proti uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 2 Tdo 95/2021 z 27. júla 2022.

15. Aj napriek tomu, že došlo k prijatiu ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, rozhodol ústavný súd o odmietnutí ústavnej sťažnosti. Uvedené vyplýva z dikcie § 56 ods. 2 úvodnej vety zákona o ústavnom súde, podľa ktorej je odmietnutie v rámci predbežného prerokovania len možnosťou. Zo znenia zákona o ústavnom súde implicitne vyplýva, že aj po prijatí veci na ďalšie konanie je možné návrh z procesných dôvodov odmietnuť, keďže prijatie veci na ďalšie konanie nezakladá prekážku rozhodnutej veci v časti splnenia procesných podmienok (porovnaj III. ÚS 231/2020, III. ÚS 167/2021, III. ÚS 282/2020). Keďže ústavný súd po analýze veci vykonanej na základe vyjadrení účastníkov konania po prijatí návrhu sťažovateľa na ďalšie konanie zistil, že existuje dôvod podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ústavnú sťažnosť odmietol pre jej neprípustnosť.

V.

Náhrada trov konania

16. Ústavný súd priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2022 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 193,50 eur, režijný paušál v sume dvakrát po 11,63 eur. Stretnutie s klientom (96,75 eur), náhrada za stratu času (72,48 eur) a cestovné (26,60 eur). Celková hodnota náhrady trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu 727,31 eur s DPH (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2022

Peter Straka
predseda senátu